

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/274/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6212200006
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 10. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2012:6212200006.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s. r. o., 851 01 Bratislava, Údernícka 5, IČO: 35 724 803, zast. splnomocnenou advokátskou kanceláriou: Tomáš Kušnir, s. r. o., 851 01 Bratislava, Údernícka 5, IČO: 36 613 843, proti odporkyni: U. G., nar. XX. XX. XXXX, na neznámom mieste, zastúpená ustanovenou opatrovníčkou: Eva Pivarčová, tajomníčka informačného centra Okresného súdu Zvolen, 960 68 Zvolen, Kozáčka 19, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne: OZ právna pomoc spotrebiteľom, 040 13 Košice, Sofijská 13, zast. splnomocneným advokátom: JUDr. Ladislav Mikluš, Advokátska kancelária 040 13 Košice, Stará Baštova 2, o zaplatenie 632,61 eura s prísl., na odvolanie vedľajšieho účastníka zo dňa 27. 07. 2012 proti uzneseniu Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 3C/35/2012-81 zo dňa 20. 07. 2012, takto

rozhodol:

Krajský súd uznesenie okresného súdu v časti, v ktorej vedľajšiemu účastníkovi nepriznal náhradu trov konania, mení tak, že navrhovateľ je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy prvostupňového konania v sume 91,60 eura, na účet jeho splnomocneného právneho zástupcu JUDr. Ladislava Mikluša, číslo účtu: XXXXXXXXXXX/XXXX, VS: XXXXXX, do troch dní.

Navrhovateľ je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy odvolacieho konania v sume 24,23 eura na účet jeho splnomocneného právneho zástupcu JUDr. Ladislava Mikluša, číslo účtu: XXXXXXXXXXX/XXXX, VS: XXXXXX, do troch dní.

Navrhovateľovi sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

Vo zvyšku zostáva uznesenie okresného súdu nedotknuté.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd konanie o zaplatenie 632,61 eura s prísl. zastavil, odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi nepriznal právo na náhradu trov prvostupňového konania. Navrhovateľovi vrátil zaplatený súdny poplatok z návrhu na začatie konania prostredníctvom Daňového úradu Bratislava. V časti, v ktorej rozhodol o náhrade trov konania uviedol, že navrhovateľ vzal návrh na začatie konania späť, zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, preto mal znášať trovy konania podľa ust. § 146 ods. 2 prvá veta OSP. Odporkyni súd náhradu trov konania nepriznal, pretože jej nevznikli. Vedľajšiemu účastníkovi nepriznal trovy konania, rozhodol tak podľa ust. § 150 ods. 1 OSP. Súd zohľadnil, že odporkyňa nepožiadala združenie o pomoc pri riešení svojho problému, nemala ani vedomosť o vstupe vedľajšieho účastníka. Ak je cieľom združenia na ochranu spotrebiteľa presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľa, chrániť svoje záujmy prostredníctvom združenia na ochranu spotrebiteľa, musí sa súd, ak združenie vystupuje v konaní ako vedľajší účastník, vysporiadať s tým, či trovy konania boli účelne vynaložené na ochranu oprávnených záujmov spotrebiteľa. Paušálny vstup do konaní na základe údajov o prebiehajúcich súdnych konaniach získaných podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám, v

ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, zbytočne navyšuje trovy konania, najmä, keď sa združenie dalo zastúpiť advokátom, z čoho vzniká dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov konania.

Vedľajší účastník vo včas podanom odvolaní namietal uznesenie okresného súdu v časti, v ktorej rozhodol o trovách konania tak, že vedľajšiemu účastníkovi nepriznal právo na náhradu trov konania. V tejto časti žiadal uznesenie okresného súdu zmeniť tak, že navrhovateľ je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania v sume 91,60 eura na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Ladislava Mikluša. Žiadal tiež priznať náhradu trov odvolacieho konania v sume 45,80 eura.

Uviedol, že súd mal na danú vec aplikovať ust. § 146 ods. 2 prvá veta OSP. Vedľajší účastník je oprávnený vstúpiť do konania bez osobitného súhlasu spotrebiteľa, bez preukazovania právneho záujmu na výsledku konania. Súd sa v napadnutom rozhodnutí nevyporiadal s otázkou, či vyjadrenie k návrhu bolo spôsobilé pozitívne v prospech spotrebiteľa ovplyvniť rozhodnutie súdu. Vedľajší účastník vzniesol námietku premlčania a táto mala pre odporcu podstatný význam. Rozhodnutie súdu sa nemôže zakladať na dojmach a pocitoch. Nedôvodne okresný súd postupoval podľa ust. § 150 ods. 1 OSP. Účelom tohto ustanovenia je umožniť súdu výnimočne zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania. Nie je možné zo strany súdu, vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu zmierňovať dôsledky špekulatívneho prístupu navrhovateľa, keď sám v nedobrej viere a vedome rozhodol vziať na seba riziko prípadného neúspechu v konaní podaním premlčacieho nároku zneužívajúc stav nízkeho právneho vedomia priemerných spotrebiteľov a vyslovene skúša, ktorý súd mu plnenie (aj z neprijateľných zmluvných podmienok) prizná. Pri aplikácii ust. § 150 je súd povinný mať vždy na zreteli účel súdneho konania, teda poskytovanie súdnej ochrany právam účastníkov. Činnosť vedľajšieho účastníka bola v súlade s účelom súdneho konania. Ak na jednej strane navrhovateľovi v prípade úspechu sú priznané trovy konania aj trovy právneho zastúpenia, a na druhej strane tým istým súdom, v tej istej veci vedľajšiemu účastníkovi v prípade úspechu trovy právneho zastúpenia nie sú priznané, takýto diametrálne odlišný stav a náhľad súdu na účelnosť trov právneho zastúpenia by znamenal ľubovôľu súdu v rozhodovaní. Trovy právneho zastúpenia treba považovať za účelné aj s prihliadnutím na charakter sporového procesu, v ktorom vznikli a ktorý sa vyznačuje prvkami kontradiktórnosti. Vyjadrenie vedľajšieho účastníka nebolo iba formálnym uplatnením jeho procesného práva bez náležitej starostlivosti a opodstatnenosti. Právny zástupca vedľajšieho účastníka podal vyjadrenie k návrhu až potom, čo sa dôkladne oboznámil s obsahom návrhu, jeho príloh, prípadne vyjadrení odporcu. Nie je správne tvrdiť, že združenie (združenie tvoria jeho členovia) má mať vo svojej podstate skúsenosť a odborné znalosti, aby hájilo práva spotrebiteľov bez právneho zástupcu. Aj tu treba zohľadniť konkrétne okolnosti prípadu. Dôsledkom takéhoto názoru je, že vytvoriť združenie a byť jeho členom, nemôžu byť osoby s neprávnickým vzdelaním. Takýto záver by popieral Ústavou zaručené právo každého slobodne sa združovať s inými osobami do občianskeho združenia takéhoto charakteru. Vyžadovať, aby členom tohto združenia bola aj osoba s odbornými právnymi znalosťami, je neustálym zásahom do práva každého slobodne sa združovať. Odmena advokáta je vždy nákladom potrebným k účelnému uplatňovaniu alebo bráneniu práva. Súd pri rozhodovaní o trovách konania mal vziať na zreteľ aj tú skutočnosť, že navrhovateľ si uplatnil premlčaný nárok, ale zároveň vo viacerých konaniach sústavne a vedome uplatňuje aj rôzne neprijateľné zmluvné podmienky. V rámci princípu rovnosti zbraní nie je spravodlivé požadovať, aby proti navrhovateľovi zastúpenom silnou advokátskou kanceláriou vystupoval vedľajší účastník bez právneho zastúpenia. Vedľajší účastník má v občianskom súdnom konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, na strane ktorého stojí. Zákonodarca v tomto ustanovení implementoval v Smernici o ochrane spotrebiteľa 93/13 EHS pred nekalými zmluvnými podmienkami v článku 7 stanovenú povinnosť členských štátov umožniť, aby organizácie na ochranu spotrebiteľov mali adekvátne a účinné prostriedky na ochranu spotrebiteľských práv. Týmto účinným prostriedkom je vstup občianskeho združenia do konania na strane spotrebiteľa a jeho postavenie vedľajšieho účastníka s plnými procesnými právami umožniť na jednej strane občianskemu združeniu vstúpiť do konania, ale nepriznať mu ak je v konaní úspešný apriori právo na náhradu trov konania, je nesprávnym výkladom článku 7 Smernice č. 93/13 EHS o nekalých zmluvných podmienkach.

Vedľajší účastník v podanom odvolaní uviedol, ak sa súd nestotožní s jeho argumentáciou, navrhuje, aby súd podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ OSP konanie prerušil a obrátil sa na Súdny Dvor Európskej Únie s prejudiciálnymi otázkami.

Navrhovateľ vo vyjadrení k podanému odvolaniu žiadal uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdiť. Uviedol, že nevidí význam v právnom zastúpení vedľajšieho účastníka. Právny zástupca vedľajšieho účastníka nevykonával úkony nevyhnutné pre úspech vo veci, to znamená, že poskytol právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu, a ktoré by nemohlo uskutočniť samotné združenie bez právneho zastúpenia. Z aktívnej činnosti združenia je zrejmé, že disponuje rozsiahlymi znalosťami a vedomosťami k danej problematike, ktorou sa ako špecifickou zaoberá, a je inštitúciou spôsobilou účinne ochraňovať práva spotrebiteľa v súdnom konaní. Poukázal na rozhodnutia odvolacích súdov v danej problematike. Vyjadrenia vedľajšieho účastníka sú zhodné s vyjadreniami v iných konaniach. Uviedol, že ustanovenia Charty základných práv EÚ ako aj rozhodnutia Súdneho dvora EÚ, na ktoré vedľajší účastník poukazuje, sa týkajú všeobecne ochrany spotrebiteľa. Žiadne z predmetných ustanovení nepoukazuje na to, že by sa združenia na ochranu práv spotrebiteľa mali nechávať zastupovať advokátmi, ale len na to, že nie je vylúčené, aby pomoc spotrebiteľom poskytovali priamo právnické osoby.

Právny zástupca vedľajšieho účastníka nevykonával úkony nevyhnutné pre úspech vo veci, to znamená neposkytol právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu a ktoré by nemohlo uskutočňovať samotné združenie bez právneho zastúpenia. Navrhovateľ žiadal priznať náhradu trov odvolacieho konania v sume 34,06 eura.

V dôsledku podaného odvolania krajský súd vec v medziach daných ust. § 212 ods. 1 OSP prejednal a uznesenie okresného súdu v napadnutej časti podľa ust. § 220 OSP zmenil z týchto dôvodov.

V prejednávanej veci je nesporné, že predmetom konania je nárok vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy.

Z ust. § 93 ods. 1 OSP vyplýva, že ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

Podľa ust. § 93 ods. 2 OSP ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa ust. § 93 ods. 4 OSP v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Z citovaných ustanovení potom vyplýva, že vzhľadom na spotrebiteľský charakter sporu OZ právna pomoc spotrebiteľom má oprávnenie vystupovať v tomto konaní ako vedľajší účastník na strane odporkyne (spotrebiteľa), pričom nemusí preukazovať „právny záujem na jeho výsledku“, pretože ako už bolo vyššie uvedené, možnosť, aby vystupoval ako vedľajší účastník na strane odporkyne (spotrebiteľa) mu dáva priamo špeciálna zákonná úprava uvedená v ust. § 93 ods. 2 OSP.

Ustanovenie § 93 ods. 4 OSP výslovne upravuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Z toho potom je možné vyvodiť záver, že vedľajší účastník má, rovnako ako každý hlavný účastník, právo na právnu pomoc pred súdmi, čo je základné ústavné právo podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. V rámci civilného súdneho konania sa toto právo realizuje aj možnosťou zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie splnomocneným právnym zástupcom - advokátom a potom má právo aj na náhradu trov konania. Vedľajšiemu účastníkovi môže byť priznaná náhrada trov konania, teda aj náhrada právneho zastúpenia v prípade, ak právo na náhradu trov konania vznikne tomu účastníkovi, na strane ktorého v konaní vystupoval.

V súdnej veci súd konanie zastavil, pretože navrhovateľ vzal návrh na začatie konania v celom rozsahu späť.

Podľa ust. § 146 ods. 1 písm. c/ OSP žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak bolo konanie zastavené.

Podľa ust. § 146 ods. 2 OSP, ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že ak došlo k zastaveniu konania, v zásade žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Aby niektorému z účastníkov konania bola uložená povinnosť nahradiť trovy konania, takáto možnosť nastáva vtedy, ak sú splnené podmienky ust. § 146 ods. 2 OSP, to znamená, je uložená povinnosť nahradiť trovy konania tomu, kto zavinil, že konanie muselo byť zastavené. Zavinenie je možné ale posudzovať len z procesného hľadiska. Potom v zásade platí, že ak navrhovateľ vzal návrh na začatie konania späť, je povinný nahradiť odporcovi trovy konania. Navrhovateľ v súdnej veci vzal návrh na začatie konania späť po tom, čo vedľajší účastník vzniesol námietku premlčania. K späťvzatiu návrhu došlo v dôsledku procesného zavinenia navrhovateľa. Potom navrhovateľovi podľa ust. § 146 ods. 2 OSP vznikla povinnosť nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne trovy konania, ktorých súčasťou sú trovy právneho zastúpenia.

Odvolačí súd ešte poznamenáva, že vedľajší účastník - v danom prípade združenie založené na ochranu spotrebiteľov sa môže dať v konaní zastúpiť advokátom. Združenie môže v konaní vystupovať buď samostatne alebo prostredníctvom splnomocneného zástupcu, ktorým môže byť advokát. Ak zákon garantuje právo na zastúpenie účastníka v súdnom konaní, potom pochybnosť navrhovateľa o účelnosti vynaloženia trov konania, je v rozpore so zákonnou garanciou na právne zastúpenie.

Okresný súd vec právne odôvodnil ust. § 150 ods. 1 OSP.

Podľa ust. § 150 ods. 1 OSP platí, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť. Toto ustanovenie možno aplikovať vtedy, ak sú splnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, ale súd dospeje k záveru, že existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov konania celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť ale o celkom výnimočný prípad. Výnimočnosť spočíva v okolnostiach danej veci ale aj v okolnostiach účastníkov konania.

Pokiaľ ide o osobné, majetkové a zárobové pomery, nie je možné v súdnej veci tieto zohľadniť v prospech navrhovateľa, pretože nie sú dané žiadne dôvody a v tomto smere navrhovateľ ani neargumentoval.

Je nepochybné, že vedľajší účastník vzniesol námietku premlčania. Urobil tak podaním zo dňa 24. 05. 2012 (č. I. 55-58 spisu). Navrhovateľ žaloval premlčanú pohľadávku, v ďalšom zobral návrh na začatie konania späť. Pravdepodobne predpokladal, že odporca v dôsledku neznalosti neznesie námietku premlčania. Potom táto okolnosť je jednou z tých, ktorá vylučuje aplikáciu, ust. § 150 ods. 1 OSP.

Navrhovateľ v konaní namietal, že trovy konania vedľajšieho účastníka, ktorý splnomocnil na konanie právneho zástupcu advokáta, nie je možné považovať za účelne vynaložené na uplatnenie alebo bránenie práva. Každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom (čl. 47 ods. 2 Ústavy SR). Potom, tak ako navrhovateľ má právo splnomocniť v konaní na zastupovanie právneho zástupcu a teda nechať sa zastúpiť právnym zástupcom, tak aj každý iný účastník súdneho konania môže toto právo garantované Ústavou využiť za rovnakých podmienok, ktoré sú bližšie upravené v OSP.

Odvolací súd zmenil uznesenie okresného súdu v časti, v ktorej okresný súd vedľajšiemu účastníkovi nepriznal právo na náhradu trov konania tak, že navrhovateľ je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy prvostupňového konania v sume 57,26 eura. Trovy vedľajšieho účastníka pozostávajú z trov právneho zástupcu vedľajšieho účastníka a to za dva úkony právnej služby - prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie na súd - vyjadrenie k návrhu (§ 14 ods. 1 písm. a/, b/ vyhl. č. 655/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov); za jeden úkon právnej služby v sume 38,17 eura. Právny zástupca má tiež právo na paušálnu náhradu nákladov 2 x 7,63, potom spolu trovy prvostupňového konania v sume 91,60 eura (38,17 + 38,17 + 7,63 + 7,63 = 91,60). Uvedenú sumu je povinný navrhovateľ zaplatiť právnemu zástupcovi vedľajšieho účastníka do troch dní od doručenia uznesenia.

Odvolací súd uložil navrhovateľovi nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy odvolacieho konania. Vedľajší účastník mal v odvolacom konaní úspech (§ 142 ods. 1 OSP), žiadal priznať náhradu trov konania, tieto vyčíslil (§ 151 ods. 1 OSP). Trovami odvolacieho konania vedľajšieho účastníka je odmena za jeden úkon právnej služby - podanie odvolania v sume 16,60 eura (z tarifnej hodnoty 91,60 eura), plus paušálna náhrada nákladov 7,63 eura. Spolu trovy odvolacieho konania v sume 24,23 eura (16,60 + 7,63). Uvedenú sumu je povinný zaplatiť navrhovateľ na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka do troch dní.

Odvolací súd nerozhodoval o návrhu na prerušenie konania, pretože tento návrh vedľajší účastník podmienil na prípad, že sa odvolací súd nestotožní s jeho argumentáciou v časti o náhrade trov konania. Odvolací súd ale vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov konania, potom nebol dôvod rozhodovať o návrhu na prerušenie konania z dôvodu postupu podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ OSP.

Odvolací súd ešte dodáva k námietke vedľajšieho účastníka, že napadnuté rozhodnutie okresného súdu „vydala neoprávnená osoba, súdny tajomník Beáta Tomová ...“ že táto námietka nie je dôvodná. Podľa ust. § 374 ods. 1 OSP Ministerstvo spravodlivosti sa splnomocňuje vydať všeobecne záväzným právnym predpisom spravovací poriadok pre okresné a krajské súde, ktorý podrobnejšie upraví pre vybavovanie občianskoprávných vecí organizáciu práce a úlohy zamestnancov pri výkone súdnictva vrátane postupu notára pri vykonávaní úkonov v konaní o dedičstve, postup súdov pri výkone rozhodnutí, náležitosti doručky a kancelárske práce na súdoch vrátane správnej agendy. Podmienky pre rozhodovanie vyšším súdnym úradníkom alebo tajomníkom sú upravené v zákone č. 549/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, prípadne tiež v zákone č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov. Podľa ust. § 2 ods. 2 zák. č. 549/2003 Z. z. súdnymi úradníkmi sú vyšší súdny úradníci, súdny úradníci, probační a mediační úradníci. Podľa ust. § 10 ods. 3 písm. l/ súdny tajomník môže v občianskom súdnom konaní zastaviť konanie na základe späťvzatia návrhu pred prvým pojednávaním.

Navrhovateľ nemal v odvolacom konaní úspech, odvolací súd mu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

O veci senát krajského súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.